

Ämnet företagsekonomi vid svenska lärosäten

FEKIS 21-03-04 och 21-03-09

Från ABCD till textilt management:
Tradition och förnyelse i svenska
företagsekonomiska utbildningar

En kartläggning av kandidatprogram i företagsekonomi och
civilekonomprogram, på uppdrag av styrelsen för
Föreningen företagsekonomi i Sverige (FEKIS)

Signe Jernberg och Ewa Sarlöv

Signe Jernberg, Ewa Sarlöv

Webbinarium 1, den 4 mars 2021

I fem olika grupper diskuterades:

- *Vilka utmaningar och möjligheter ser vi med den företagsekonomiska grundutbildningen idag?*
- *Vad för slags företagsekonomi vill vi ha i framtiden och vad för slags företagsekonomi behöver samhället?*

UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

- Finns tillräcklig progression och constructive alignment i och mellan kurser?
- Hur problematiseras det i kurser? Hur tar man fram kritiska perspektiv? Förändrar vi undervisningen när samhället förändras?
- Läger vi över ansvaret för att förmedla helheten på läraren i stället för att lägga en del av ansvaret på studenten?
- Tar vi tillräckligt stort ansvar för att utbilda i t ex offentlig förvaltning, civilsamhällsvetenskap? Viktigt att studenter får en förståelse för andra organisationslogiker. Är det risk för att traditionell företagsekonomi utarmas om mer resurser läggs på nämnda ämnen?

- Varför läser våra studenter egentligen företagsekonomi? Är det så att välja en utbildning i ekonomi i dag är ett icke-val?
- Vilka förväntningar har de på utbildningen? Är fek:are intresserade av något specifikt? Många studenter vill lära sig ett genuint yrke. Fek – har blivit något som är nyttigt att kunna. Är det en säker utbildning som ger jobb efteråt?
- Hur balansera samtal om "theory of" kontra "theory in". Hur länkas forskningsanknytning in?
- Hur säljer vi in ekonomiprogrammens sammansättning till studenterna, Hur gör vi det intressant och förändrar synen för de studenter som bara vill minimera insats för att nå G-kravet?
- Hur kan vi göra kopplingar till hur näringslivet fungerar, exempel med verkliga företag, praktik i utbildning. Det krävs mycket att läraren, t ex att bygga upp företag, arbeta med verklighetsbaserade case, lära under friare former, problembaserat lära etc. Hur hjälper vi studenterna att hitta ämnets kärna och den röda tråden? Har vi för stora grupper för aktivt lärande? Är maxantal 30 – 40 studenter?
- Eller förlitar vi oss på att studenterna jobbar mycket, och skaffar sig nödvändig erfarenhet av näringslivet genom att själva jobbar vid sidan av studierna?

- Många nya breda krav på oss lärare utöver undervisning, t ex nya tekniklösningar, inspelningar, automaträttning och digitalisering och som tar allt mer av resurserna. Tar tekniken bort själen av undervisningen eller är den rätt använd en möjlighet?
- Vilka förkunskaper finns egentligen hos studenter, är språket (svenska och engelska) och grundläggande analytisk förmåga tillräckligt? Hur lära dem skrivande och läsa texter på djupet. Viktigt att de får ett gemensamt ekonomiskt språk. Hur ger vi dem redan från början en grundförståelse hur de olika delarna hänger ihop.

- Man delar ofta upp företagsekonomi i olika delar och ser med olika infallsvinklar från de olika delämnena. Det bör finnas något som håller ihop ämnet. Vi borde ha en inledande kurs i början av utbildningen och en sammanhållande kurs i slutet av utbildningen. (Ex Handels i Göteborg har en variant med två veckor introduktion år 1 och två veckor avslut på år 2.) Kan vi enas om vad ingången är till det företagsekonomiska ämnet? Kan man i en och samma berättelse visa vad företagsekonomi är. Ska vi arbeta med något gemensamt eller ska vi ge upp det gemensamma?
- I verkligheten möter vi inte endast "organisation i ett isolerat tillstånd". I utbildningen möter man fekömnet i dess beståndsdelar, det krävs därför en sammanhållande kurs. Borde inte alla lärare kunna undervisa i alla delar i delområden inom företagsekonomi på grundläggande nivå?
- FEK som paraply – olika logiker i olika delämnena och olika balanser av färdighetskunskaper borde samordnas?
- Det krävs dock mycket arbete av oss för att sammanjämka kurser. Erfarenheter visar att en del kurser inte vill vara med på samverkan. Att arbeta med teman eller typ av organisation är en annan indelning som bidrar till samverkan..
- Svårt att enas om vad företagsekonomi är i dag jämfört med vad det var på – 50 talet. Företagsekonomi identifieras ofta med privata organisationer, anse bättre än sociala företag och offentliga organisationer.

- Det finns en stor skillnad mellan de mindre högskolorna och de större universiteten i avseende att de mindre högskolorna (måste) samarbeta mer. På de större universiteten delas verksamheten i olika ämnesområden in eftersom det blir mer hanterbart. Det är tydligen olika kulturer som råder.
- Hur tar vi lärdom av goda exempel?
 - Högskolor som jobbar gränsöverstigande ser fördelar. Tex på Södertörn inleder de program med ekonomisk historia , vilka olika fenomen i samhället som har föranlett att företagsekonomi utvecklats.
 - På Linnéuniversitet som i övrigt flest olika program med företagsekonomisk inriktning jobbar man mycket t ex inom entreprenörskap med integrering samt håller ihop studenterna i mindre grupper.

- Om vi i vår undervisning utgår från vår forskning och bryter ned det till vår grundutbildning, skulle det ge en intressant infallsvinkel vad företagsekonomi är och vad för fenomen man börjar med. T ex Vad är organisation och ledarskap? Vi bör göra mer av detta.
- En stor utmaning för oss är kurslitteraturen, ska vi använda engelsk och amerikansk kurslitteratur? En fördel med förändrade rutiner för examinationer efter distansundervisning och "open book"-tentamina är att studenterna i större faktiskt utsträckning skaffar sin kurslitteratur.

FRAMTIDENS FEK OCH SAMHÄLLETS BEHOV

- Ekonomi är exakt enligt den gamla definitionen ” Hushållning med begränsade resurser”. Något som är absolut aktuellt. Har ekonomi fått en släng av negativ klang av att det är något som tär på samhället? Hur förändrar vi detta?
- Det är vi som ska forma framtidens beslutsfattare. Vi ska lära då inte lära dem fatta beslut efter en manual. Tyvärr drillar vi studenterna att vara en del av vår strukturella värld då vi borde lära dem ”tänka utanför boxen” men tyvärr är våra resurser begränsade så vi finner möjligheter som underlättar vår examination. Studenterna i dag har från grundskola och uppåt blivit drillade i ett visst mönster.
- Det finns en viktig aspekt i att försvara den fria akademien. Vi borde jobba mer med verklighetsnära problemställningar i olika tappningar. Hur frigöra resurser?
- Ska vi underlätta mobiliteten mellan lärosäten? En gemensam kärna och litteraturkanon hade hjälpt till. Olika universitet och högskolor lever i olika världar beroende på bemanning m.m.,

Webbinarium 2, den 9 mars 2021

I dag ligger fokus på vad vi i kollegiet, gemensamt och lokalt, kan bedriva för utveckling.

Vad kan vi göra för att gynna företagsekonomins utveckling och dess roll i samhället?

- gemensamt på *nationell nivå*
- på *lokal nivå* på de enskilda lärosätena

Slutligen: Hur går vi vidare? Hur håller vi diskussionen levande?

Dagens upplägg

- Gruppdiskussioner fram till 15:40
- 15:40 – 16:00 Återsamling med ett par återblickar från gruppdiskussionerna
- Anteckna gärna och skicka till signe.jernberg@hig.se